

Reviderat yrkande

Sverigedemokraterna, Demokraterna

2024-04-05

Reviderat 2024-04-17

KS 2024-04-24, Ä: 33, Ä.nr: SLK-2024-00184
(Tidigare: KS 2024-04-10, Ä: 17, Ä.nr: SLK-2024-00184)

Reviderat yrkande angående – Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att avveckla Gothenburg European Office (GEO) så snart som möjligt.

Yrkandet

Sverige har 21 EU-parlamentariker som representerar samtliga 8 riksdagspartier och vilka även har representation i Göteborgs kommunfullmäktige. Det torde vara en fullständigt naturlig del i parlamentarikernas dagliga arbete att som Sveriges representanter bevaka Sveriges intresse inom EU och som del i det frågor som är av intresse för Sveriges näst största stad.

Sverigedemokraterna och Demokraterna har tidigare vid upprepade tillfällen yrkat på att Göteborgs skattebetalare inte ska betala miljontals kronor för att bekosta kommunala tjänstemän som, vid sidan av svenska EU-parlamentariker, ska bevaka Göteborg Stads intressen.

Det ingår inte i svenska kommuners kärnverksamheter att driva ett kommunalt kontor för omvärldsbevakning och påverkan i Bryssel. Den obefintliga eller begränsade nyttan med verksamheten som vi ser gör att kostnaden för Göteborgs Stad för att driva verksamheten inte är försvarbar. Vi prioriterar hellre dessa resurser till välfärden.

Sommaren 2024 är det val till Europaparlamentet. Väljarna har då möjligheten att rösta på partier och EU-kandidater som väljarna uppfattar på bästa sätt kommer arbeta för att bevaka Göteborgs intressen på EU-nivå.

Sverigedemokraterna och Demokraterna yrkar på att GEO läggs ned snarast möjligt.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-15

Ärendenummer SLK-2024-00184

Handläggare

Petra Senthén

Telefon: 031-368 03 35

E-post: petra.senthen@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns.

Sammanfattning

Handlingsplanen beskriver vad Gothenburg European Office (GEO) ska uppnå inom stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning under 2024 och inom de av kommunfullmäktige angivna fokusområdena – hållbar stadsutveckling, hållbar samhällsutveckling samt digital omställning och innovation. Syftet med handlingsplanen är att stödja beslutsprocesser och att möjliggöra policypåverkan för att därigenom bidra till att stadens övergripande budgetmål och långsiktiga planerande beslut förverkligas.

Stadsledningskontoret avser att utveckla formerna för framtagandet av handlingsplanen i samverkan med GEO under 2024.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genomförandet av handlingsplanen för europeiska omvärlds- och intressebevakning 2024 bedöms kunna ske inom beslutad budgetram. Bevakningen kan bidra till genomförandet av stadens långsiktiga planer och program.

Under 2024 kommer policyprocessen för EU:s långtidsbudget efter 2027 att intensifieras, inte minst sammanhållningspolitiken med fonder. Sammanhållningspolitiken har samband med regional utveckling i Västsverige och de globala hållbarhetsmålen. Handlingsplanen har en uttalad ekonomisk dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Genomförandet av stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning under 2024, särskilt inom fokusområde Hållbar stadsutveckling, bedöms kunna bidra till genomförandet av stadens miljö- och klimatprogram med tvärgående strategier. Först och främst är det strategierna Vi agerar som föregångare och Vi driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi. Omvärlds- och intressebevakningen avser bland annat EU-lagstiftning som vanligtvis blir direkt gällande i EU-länderna och avser samhällsutmaningar såsom klimatförändringar och digitalisering. EU-lagstiftningen som staden avser att bevaka under 2024 knyter an till de globala hållbarhetsmålen. Handlingsplanen har en uttalad ekologisk dimension och bygger på växelverkan mellan hållbarhetsdimensionerna.

Bedömning ur social dimension

Stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning under 2024, särskilt inom fokusområde Hållbar samhällsutveckling, kommer att kunna kopplas till flera av stadens övergripande budgetmål. Central för stadens omvärlds- och intressebevakning kommer den europeiska pelaren för sociala rättigheter att vara. Pelaren som alla EU-länder har ställt sig bakom har tre överordnade mål fram till år 2030 inriktade på sysselsättning, vuxenutbildning samt minskat antal personer som löper risk för fattigdom eller social utslagning. Dessa sociala mål kan kopplas till de globala hållbarhetsmålen. Under 2024 kommer stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning även att omfatta nyare samhällsutmaningar såsom anti-radikalisering, cybersäkerhet och data inom offentlig förvaltning. Handlingsplanen har en uttalad social dimension.

Bilaga

Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024

Ärendet

Förslag till handlingsplan för stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning 2024.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat 2017-04-20 § 18 att kommunstyrelsen varje år ska anta en handlingsplan för stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning. Den årliga handlingsplanen baseras på GEO:s övergripande bedömning av politiska processer inom EU med koppling till kommunfullmäktiges tre utpekade fokusområdena – hållbar stadsutveckling, hållbar samhällsutveckling samt digital omställning och innovation, dnr 0341/20. Med stöd av stadens långsiktiga och i sammanhanget relevanta styrdokument har GEO föreslagit prioriteringar för stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning i Bryssel 2024.

Handlingsplanen är avsedd för GEO i Bryssel och vägledande till exempel vid urval av öppna EU-samråd som staden kan ta ställning till. Målgrupp för stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning är alla verksamheter inom Göteborgs Stad.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontorets bedömning är att handlingsplanen ger vägledning åt stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning i Bryssel under 2024 samt att den inbegriper ett stadenövergripande perspektiv.

Stadsledningskontoret gör även bedömningen att det finns behov av att vidareutveckla styrning, ledning, genomförande och uppföljning av stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning. Därför avser stadsledningskontoret att under 2024 och i samverkan med GEO utveckla formerna för framtagande av handlingsplanen.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

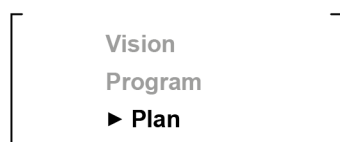
Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

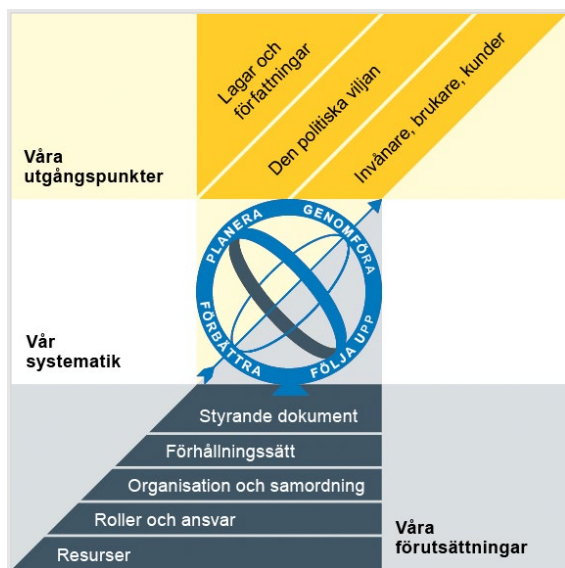
Göteborgs Stads handlingsplan för europeisk omvärlds- och intressebevakning 2024

Gothenburg European Office

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kommunstyrelsen	Gäller för: Göteborgs Stad	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
---------------------------------	-------------------------------	---------------------------	---

Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: År 2024	Senast reviderad: 2024-03-07	Dokumentansvarig: [Funktion]
-----------------------	---------------------------	---------------------------------	---------------------------------

Bilagor:

Tabell med aktuella EU-frågor

Innehåll

Inledning.....	5
Syftet med denna plan.....	5
Vem omfattas av planen.....	5
Giltighetstid	5
Bakgrund.....	5
Koppling till andra styrande dokument.....	6
Genomförande av denna plan	8
Uppföljning av denna plan	9
Planen	10
1. Hållbar stadsutveckling.....	10
Mål och åtgärder på klimat och energiområdet	10
Cirkulär ekonomi och avfall.....	11
Hållbara transporter och logistik	11
Föroreningar och biologisk mångfald	12
2. Hållbar samhällsutveckling	13
Sammanhållningspolitiken efter 2027	13
Anti-radikaliseringsarbetet	14
Implementeringen av den europeiska sociala pelaren	14
Förbättra det europeiska dataområdet för offentlig förvaltning (ComPAct)	14
3. Digital omställning och innovation.....	14
Innovation och finansiering	15
Nya europeiska Bauhaus.....	15
Missionerna inom Horisont Europa – innovationsutveckling	15
Bilaga 1. Tabell över kommande och pågående initiativ 2024.....	16

Inledning

Syftet med denna plan

Enligt beslut i kommunfullmäktige (dnr 1324/16) ska kommunstyrelsen varje år anta en handlingsplan för stadens europeiska omvärlds- och intressebevakning. Syftet med bevakningen gentemot EU:s institutioner i Bryssel är att stödja beslutsprocesser och möjliggöra påverkan av olika policyfrågor som är av intresse för staden.

Göteborgs Stadshus AB:s (GSHAB) ägardirektiv 22§ fastslår att ”GEO:s huvudsakliga uppgift är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot EU:s institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa”. Syftet med handlingsplanen är att årsvis ge ett riktat uppdrag till Gothenburg European Office (GEO) från kommunstyrelsen att i konkreta specifika frågor bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel, ur ett hela staden-perspektiv. Syftet med planen är även att få ett hela staden-perspektiv på arbetet i Bryssel.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för Gothenburg European Office, som planerar och utför arbetet. Emellertid kan inte GEO agera utan engagemang från övriga relevanta förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad. Omvärldsbevakningen riktar sig till verksamheterna, och intressebevakningen sker i samverkan med berörda förvaltningar och bolag så att fakta och analys blir korrekt, relevant och aktuell.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2024 tills ny plan antagits 2025.

Bakgrund

GEO har ansvar för Göteborgs Stads arbete med omvärlds- och intressebevakning på europeisk nivå och det handlar särskilt om kontakter med EU-kommissionen, Europaparlamentet, Regionkommittén och svenska representationen i Bryssel, samt deltagande i arbetet i olika nätverk och samarbeten med andra i Bryssel. Kommunstyrelsen fattar beslut om handlingsplanen.

De prioriterade frågorna utgår från aktuella EU-frågor och de behov och utmaningar som Göteborg står inför. Handlingsplanen är en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom unionen som är särskilt viktiga för staden och dess samarbetsorganisationer att följa och påverka under året i Bryssel.

Koppling till andra styrande dokument

Omvärldsbevakningen i Bryssel levererar gentemot verksamheterna i Göteborgs Stad, och intressebevakningen ska ta tillvara stadens intressen i frågor som berör och påverkar. Omvärlds- och intressebevakningen ligger i linje med vad som beslutats i styrande dokument. Urval av frågor har skett utifrån den beslutande inriktningen¹ för Gothenburg European Office, samt vilka frågor som är relevanta att arbeta med gentemot EU:s institutioner, och andra aktörer i Europa.

Både EU-lagstiftning och finansiering från EU kan påverka hur Göteborg kan uppnå sina mål, och därför bevakas både beslut och finansiering som kan påverka utförandet av programmet eller planen, och påverkansarbete bedrivs i de fall där lagstiftning eller finansiering kan anpassas så att Göteborgs Stads mål uppnås. Ett strategiskt, effektivt och riktat påverkansarbete måste göras gentemot rätt part vid rätt tillfälle.

Styrande dokument	Koppling till denna plan
Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030	Flera förslag för genomförandet av nollföroreningsplanen. Kommande uppdatering av klimatmålen till 2040 påverkar klimatomställningen. Brysselarbetet är viktigt i programmets strategi "Vi agerar föregångare". Arbetet med strategin "Vi ställer om till en cirkulär ekonomi" inom CCRI.² Bevakning av Horisont Europa och LIFE-programmet. EU:s nya naturåterställningsförordning, beslutas i början av 2024, innehåller bindande målsättningar för städer, vilket påverkar Göteborg som markägare

¹ Kommunfullmäktige beslut 2021-02-25, Dnr 0341/20

² EU:s initiativ för cirkulära städer och regioner (eng. Circular Cities and Regions Initiative)

Göteborgs Stads energiplan 2022-2030	Energilagstiftningen är i stora drag beslutad. Påverkar energiproduktion och användning i Göteborg. År 2024 presenterar EU-kommissionen ett förslag om kolin fångning.
Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022-2030	Kopplar an till EU-lagstiftningen rörande omställningen (till exempel AFIR ³ , EPBD ⁴) och energimarknaden samt vätgasstrategin.
Göteborgs Stads avfallsplan 2021-2030	Under 2024 fortsätter EU:s översyn av avfallsdirektivet. Översynen fokuserar på mat- och textilavfall, och påverkar stadens arbete med att nå målsättningarna i avfallsplanen.
Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus (och kommande klimatanpassningsplan)	Under 2024 kommer EU-kommissionen att presentera initiativ för att höja anpassningsförmågan hos EU:s vattendrag, vilket är centrala frågor i arbetet med att klimate säkra Göteborg.
Göteborg 2035 – Trafikstrategi för en nära storstad och Strategisk plan för trafikinnovation	TEN-T revideras och tillsammans med EU:s ramverk för stadstrafik ställs krav på stadens ”plan för hållbar mobilitet” och insamling av data. Även ITS-direktivet, och digitalisering av mobilitetssektorn påverkar.
Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018-2026	EU-initiativ som kopplar till EU:s arbete för att skapa en jämlikhetsunion, till exempel grön bok om åldrande ⁵ , den europeiska kompetensagendan ⁶ , EU:s strategiska ram för romers jämlikhet ⁷ . Implementeringen av den sociala pelaren ⁸ berör även granskningen som styr EU-finansiering inom sammanhållningspolitiken.

³ Deployment of Alternative Fuels Infrastructure Regulation. Samråd EU07-2020

⁴ Energy Performance of Buildings Directive

⁵ COM(2021)50

⁶ COM(2020)274

⁷ COM(2020)620

⁸ COM(2017)0250

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026	Ämnet går i linje med EU:s arbete för att skapa en säkerhetsunion ⁹ .
Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	EU-initiativet för ett EU-intyg för personer med funktionsnedsättning ¹⁰ behandlas under 2024. SLK har valt att inte bedriva aktiv påverkan i frågan, men GEO ska bevaka ärendet enligt önskemål.
Göteborgs Stads riktlinje för arbetet mot våldsbejakande extremism och radikaliserings	EU stödjer det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Det kommande initiativet "EU Cities Against Radicalisation" och en kunskaps-hub förväntas 2024 och ersätter RAN-nätverket.
Göteborgs Stads policy för digitalisering och IT	Efter den gröna given, är digitaliseringen EU:s prioriterade fråga, särskilt som stöd till hållbar utveckling, vilket stämmer överens med policyns skrivning: "Digitaliseringens möjligheter behöver tillvaratas utifrån aktuella och nya utmaningar för att lyckas med att vara en hållbar stad." EU:s digitala policy blir en möjliggörare för Göteborgs mål med standarder och finansiering.
Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035	Under EU-initiativ bland annat Bauhaus, ICC och CCRI är det relevant att profilera Göteborgs innovativa arbete med cirkulärt, hållbart byggande och samverkan med näringsliv. Kompetensförsörjning är en utmaning brett i EU och initiativ under europeiska kompetensagendan bevakas.

Genomförande av denna plan

GEO planerar och utför aktiviteter i enlighet med denna plan. Förvaltningar och bolag har ett ansvar att samarbeta med GEO i detta arbete. I specifika frågor rapporteras utvecklingen löpande till och intressebevakningen görs i dialog med berörda förvaltningar och bolag.

⁹ COM(2020)605

¹⁰ COM(2023)512

Områden	Förvaltningar	Bolag
Hållbar stadsutveckling (Miljö och energi samt transport och infrastruktur)	Miljöförvaltningen, Stadsmiljöförvaltning, Stadsbyggnadsförvaltning, Kretslopp och Vatten, Inköp och Upphandling, Stadsledningskontoret (SLK)	Hållbarhetsforum, Göteborg Energi, Framtiden AB, Renova, Göteborgs Hamn, Göteborgs Stad Leasing AB, Business Region Göteborg AB (BRG), Lindholmen Science Park.
Hållbar samhällsutveckling (Sociala frågor, mänskliga rättigheter och kompetensförsörjning)	Social förvaltning Centrum; Nordost; Sydväst; Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen, Utbildningsförvaltningen, Demokrati och Medborgarservice, Förvaltningen för Funktionsstöd, Arbvux, SLK.	BRG
Innovation och digitalisering	SLK, Demokrati och Medborgarservice, Intraservice, Inköp och upphandling,	BRG, Lindholmen Science Park

GEO ska samordna sina aktiviteter med andra organisationer med samma mål, till exempel SKR, Eurocities, POLIS-nätverket, och andra europeiska städer. GEO samverkar med VGR i de fall överlappningar av kontorens prioriterade frågor identifierats och gemensamma aktiviteter kan ge synergieffekter.

Uppföljning av denna plan

GEO rapporterar till GSHAB styrelse genom halvårsrapport och helårsrapport. Rapporterna skickas till kommunstyrelsen för information.

Planen

GEO ska föra en kontinuerlig diskussion med Europaparlamentet, Sveriges ständiga representation¹¹ och EU-kommissionen för att se till att relevanta aktörer känner till Göteborgs Stads position och goda exempel, så de kan arbeta för att lyfta fram dessa ställningstaganden i förhandlingar. GEO ska bevaka utvecklingen av förslag som lagts fram av EU-kommissionen och analysera vad de kan få för konsekvens för Göteborg.

GEO ska se till att tjänstepersoner i Göteborgs Stad, som arbetar med ämnen som berörs av initiativen i handlingsplanen, hålls informerade om hur ärendena fortskrider. GEO har även en rådgivande funktion för bolagens EU-arbete.

Under 2024 ska GEO fortsätta bevaka EU:s tematiska sektorsprogram och de fonder och program som koordineras eller förvaltas centralt från Bryssel. GEO ska även fortsätta att stödja förvaltningar och bolag i arbetet med att ansöka om EU-finansierade projekt och med partnerskapssök i Bryssel.

På grund av att det inte anses lämpligt att det nuvarande parlamentet börjar behandla ärenden som blir liggande över valet, förväntas inte särskilt många förslag presenteras under 2024. Fokus ligger på att avsluta förhandlingar i så många ärenden som möjligt innan valet. Efter valet kan det ta tid innan en ny EU-kommission är på plats. Under våren diskuteras EU:s strategiska agenda 2024-2029. GEO ska följa diskussionen, rapportera och delta där det är relevant för Göteborg.

I juni 2024 är det val till Europaparlament. GEO ska stötta Demokrati och medborgarservice i sitt uppdrag att stärka kommunikationen kring valet och målet att öka deltagandet med information och kontakter. GEO ska även passa på att arbeta internt inom Göteborgs verksamheter med kompetensförhöjning och stärkande av samarbeten, när lagstiftningsarbetet går in i en lugnare period när parlamentet är ute i kampanj.

1. Hållbar stadsutveckling

Klimatneutralitet och ren miljö har varit EU:s högsta prioritet under mandatperioden och arbetet är inramat in i den så kallade gröna given. Den gröna given tar ett helhetsgrepp om alla relevanta policyområden så att inget är motstridigt och så att alla sektorer levererar mot klimatmålen och bidrar till ren miljö. Lejonparten av den gröna givens lagstiftning är beslutad. Emellertid har diskussionen om klimatmål för 2040 inletts och EU-kommissionen kommer även presentera ett nytt förslag om kolinfångning i början av 2024. GEO ska stötta Göteborg Energi att delta aktivt under europeiska temaveckan ”Hållbar energi”.

Klimat och energiområdet

I början av 2024 kommer EU-kommissionen att presentera förslag till klimatmål för 2040. Målen kommer vara tongivande i flera av nästa mandatperiods förhandlingar. GEO

¹¹ I dialogen med den svenska representationen sker ingen påverkan. Påverkan av den svenska förhandlingspositionen måste ske i Sverige. Dialogen i Bryssel handlar snarare om att ge representanterna argument och exempel inför förhandlingar och ömsesidigt informationsutbyte.

ska analysera vad det innebär för staden och verka för ambitiösa målsättningar i linje med strategin "Vi agerar föregångare". Kommissionen förväntas samtidigt presentera ett förslag om koldioxidinfångning (CCS) och användning (CCUS). GEO har inför revideringen gjort en policyanalys och delat med stadsledningskontoret, miljöförvaltning, Göteborg Energi samt Renova, så att analysen av förslaget och planeringen i Göteborg ska hänga samman. Arbetet utgår från det samrådssvar som Göteborg tog fram under 2023. Sammanfattningsvis framhåller Göteborg att EU aktivt bör informera om både fördelar och risker med kolinångning, stödja implementeringen av CCS och industriell koldioxidupptagning, samt betona kompletterande synergier. Göteborg betonar att "förorenaren betalar"-principen bör appliceras fullt ut för att den som släpper ut koldioxid ska bära kostnaderna för CCS, medan samhället kan behöva ta ansvar för negativa utsläpp där ingen specifik förorenare finns.

Utvecklingen av CCS kräver betydande investeringar och stöd anpassat efter lokala förhållanden. Göteborg menar i sitt samrådssvar att EU bör stödja utformningen av ramverk, tekniska standarder och säkerhetsaspekter för att underlätta hanteringen. Dessutom lyfter de fram behovet av finansiering, samarbete och tekniska standarder för att minska osäkerhet vid investeringsbeslut och påverka hela värdekedjan för CCS/CCU.

Cirkulär ekonomi och avfall

GEO ska fortsätta bevaka pågående EU-initiativ, särskilt avfallsdirektivet och förpackningsavfallsdirektivet som påverkar Göteborg. Arbetet stödjer stadens miljö- och klimatmål samt avfallsplan. Göteborg är en av tolv piloter inom initiativet som ska leda omställningen för EU:s städer och regioner. GEO ska fortsätta stötta stadens deltagande i EU-initiativet för cirkulära städer och regioner (CCRI) genom att övervaka finansieringsmöjligheter och fokusera på att etablera en cirkulär ekonomiplattform. För arbetet med att skapa en samarbetsplattform har Göteborg tidigare sökt, men inte beviljats, finansiering från Vinnova.

Särskilt fokus ska läggas på att stödja Göteborgs Leasing AB i att skapa samarbete och utbyte av kunskap med andra europeiska städer kring cirkulär upphandling och anskaffning. GEO ska använda strategigruppen för den tvärgående strategin "vi driver på omställningen till en cirkulär ekonomi" i stadens miljö- och klimatprogram som grund för bevaknings- och påverkansarbetet i Bryssel.

Hållbara transporter och logistik

Städer är viktiga aktörer för att genomföra den gröna given, bland annat genom incitament för alternativa bränslen, upphandling av fordon med låga utsläpp, planering av ladd-infrastruktur. Städer är även viktiga för mobilitetssektorns ekosystem. Några av de pågående frågorna är:

- Transeuropean Network Transport (TEN-T) nådde en politisk överenskommelse innan årsskiftet. GEO ska delta i samtalen om stadsknutpunkternas roll, som nu ska utformas.
- EU:s institutioner förhandlar den första europeiska deklarationen om cykling. Den blir riktlinje för utveckling av cykelpolitik och finansiering på europeisk, nationell och lokal nivå.

- Multimodalitet och digitalisering av mobilitet. Förslag för multimodalitet och dataområdet presenterades innan årsskiftet, och en analys är på gång.

GEO:s arbete kring hållbara transporter och logistik grundas på stadens strategiska plan för trafik, hamnens behov, men även arbetet inom Green City Zone på BRG. Samarbeten finns med Lindholmen Science Park, STRING-nätverket, fordonskluster i EU och andra aktörer inom sektorn exempelvis POLIS-nätverket¹². Exakt hur de nya stadsbyggande förvaltningarna ska fördela arbetet med EU-lagstiftning, såsom TEN-T för infrastruktur, och EU-finansiering är ännu inte klarlagt. GEO fortsätter därför den strategiska dialogen kring detta under våren 2024, och deltar för att stärka EU-kompetensen och för att förvaltningarna får stöd i att välja fokus för insatser som kan stärka verksamheterna. GEO bistår även Göteborgs Hamn vid behov rörande ansökningar till Connecting Europe Facility.

Göteborgs Stad är både trafikplanerare och fordonsanvändare. Området överlappar delvis med initiativ inom hållbar stadsutveckling samt digitalisering och ”smart cities”-arbetet, eftersom finansiering och utveckling av till exempel transportsystemet ska se till att både gods- och persontransporter sker på bästa möjliga hållbara, smarta och effektiva sätt med hjälp av ny teknik, forskning och innovation. Dataområdet för mobilitet är en sådan fråga. EU-kommissionen ska lägga ett förslag om ett gemensamt europeiskt område för mobilitetsdata för att främja digitaliseringen av mobilitetssektorn och uppmuntra innovativa lösningar. GEO bevakar frågan. När det gäller mobilitet kan digitaliseringen fungera som en katalysator för sömlös multimodalitet och ökad hållbarhet. GEO ska fortsätta bevaka utrollningen av strategin för hållbar och smart mobilitet.

Föroreningar och biologisk mångfald

EU-kommissionen utvärderar under 2024 principen om att ”Förorenaren betalar” Principen genomsyrar all EU-lagstiftning och ligger till grund för producentansvaret inom bland annat avloppsrening och hantering av avfall, som staden ansvarar för. GEO ska hålla kontinuerliga dialoger med beslutsfattare för att säkerställa att stadens perspektiv¹³ finns med i kontrollen.

EU-finansiering på luftområdet fortsätter vara intressant för Göteborg under 2024, så GEO ska fortsätta sin bevakning av Horisont Europa och LIFE.

EU-kommissionen presenterar under året ett nytt initiativ för att öka anpassningsförmågan hos EU:s vattendrag, samt två utvärderingar; EU:s marina strategi, relevant för Göteborgs ansvar för att mikroplaster inte ska nå havet, och Badvattendirektivet, som påverkar stadens 26 kommunala badplatser. GEO ska analysera vad dessa initiativ innebär för Göteborg. På vattenpolitikens område pågår förhandlingarna för avloppsdirektivet¹⁴ och listorna för föroreningar i yt- och grundvatten¹⁵. Båda förslagen påverkar Göteborg som ansvarig för rening av stadens avloppsvatten. Under 2024 fortsätter GEO att bevaka förhandlingarna.

¹² CORAI, CLEPA, ACEA, Industry4all, ETUC, Baden-Württemberg

¹³ EU08-2023

¹⁴ EU13-2021

¹⁵ EU20-2021

2. Hållbar samhällsutveckling

Politik på det välfärdsområdet i EU är framför allt en befogenhet för nationell, regional och lokal nivå, inte EU. Göteborgs möjlighet att engagera sig i EU-politiken inom välfärdsområdet, är därför mycket upp till eget engagemang och behov. EU presenterar riktlinjer och rekommendationer relevanta för städer, inte lagstiftning. EU arbetar för att alla medlemsländer ska arbeta mot gemensamma prioriteringar i den sociala pelaren, samt integrera Agenda 2030. Båda dessa mål bevakas genom den europeiska planeringsterminen.

Planen för en jämlik stad där alla, oavsett bakgrund, har förutsättningarna för att leva ett bra liv, är grunden för GEO bevakning av EU:s socialpolitiska initiativ, med speciell fokus på ökad demokratisering, inkludering och kompetensförhöjande insatser. Detta innebär i huvudsak möjligheter till kunskaps- och erfarenhetsutbyten, finansiering, samt spridning av goda resultat och profilering. Under 2024 ska GEO:

- bevaka och stötta staden i framtagandet av synpunkter på framtidens sammanhållningspolitik som är det huvudsakliga finansiella EU-instrumentet för att investera i sociala frågor. GEO ska föra dialog med synpunkterna som underlag,
- bevaka och föra dialog kring anti-radikaliseringsfrågan på EU-nivå med fokus på det kommande initiativet "EU Cities Against Radicalisation",
- stärka kompetensen kring identifierade intresseområden med koppling till implementeringen av den sociala pelaren,
- bevaka möjligheter på EU-nivå att öka medborgardialog och samskapning i stadens verksamheter, framför allt inom klimatomställningen,
- bevaka initiativen i ComPact-förslaget som specifikt riktar sig till offentlig förvaltning i städer och undersöka möjligheter för Göteborg att öka sin administrativa kapacitet.

Sammanhållningspolitiken efter 2027

EU:s sammanhållningspolitik står idag för en tredjedel av EU:s budget och återinvesteras i medlemsländerna. Fonderna riktas mot gemensamma behov som EU bedömt som prioriterade och nödvändiga för att öka den territoriella sammanhållningen mellan EU:s länder. Strukturfonderna Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska Sociala Fonden (ESF+), och Återhämtningsfonden med fokus på Faciliteten för återhämtning och resiliens sköts med delad förvaltning. GEO bevakar enbart utformningen av dessa fonder, inte utlysningar. Tillsammans med andra svenska städer ska GEO och stadsledningskontoret fortsätta utformningen av en påverkansplan efter 2027. Framtidsutsikterna för regionalfonden och socialfonden är viktiga frågor att bevaka och påverka, för att säkra EU-finansiering av lokal utveckling. Den nuvarande långtidsbudgeten (2021-2027) har bara nått halvvägs, men redan med start år 2023 diskuteras den följande budgeten i Bryssel. Sammanhållningspolitiken framtid är osäker. GEO stöttar SLK i framtagandet av synpunkter för att delta i samtalet om utvecklingen.

Anti-radikaliseringsarbetet

Baserat på Göteborgs Stads plan mot våldsbejakande extremism bevakar GEO Göteborgs intressen inför kommande EU-initiativ riktat mot städer på temat anti-radikalisering, med arbetsnamnet ”EU Cities Against Radicalisation”. Det nya initiativet förväntas ersätta nuvarande ”Radicalisation Awareness Network” (RAN). Initiativet kan vara en möjlighet för Göteborg att profilera sitt arbete och delta i kunskapsutbyten.

Implementeringen av den europeiska sociala pelaren

Majoriteten av de initiativ som utlovats av nuvarande EU-kommission under handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter¹⁶ har redan presenterats så som direktivet för bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer¹⁷ och jämlikhetsstrategi för HBTQI-personer¹⁸. Inga nya initiativ relaterade till implementeringen av den sociala pelaren som är relevanta för lokal nivå, förväntas under 2024. Implementeringen av den sociala pelaren bevakas genom den europeiska planeringsterminen och påverkar Göteborgs användning av strukturfonderna under sammanhållningspolitiken. GEO fortsätter samarbetet med kollegor inom social hållbarhet och välfärd utifrån deras uttryckta behov, såsom utbyten, finansiering och kompetensutveckling.

Förbättra det europeiska dataområdet för offentlig förvaltning (ComPact)

År 2023 publicerades ComPact: ett förslag om hur administrativt arbete i offentlig förvaltning kan fördjupas och förbättras genom kunskapsutbyten medlemsstater emellan. ComPact har som syfte att möjliggöra förbättrade synergieffekter mellan existerande EU-verktyg som ska bygga kapacitet inom administrativförmåga, då även med initiativ som riktar sig specifikt till lokal och regional nivå. Förslaget syftar till att kanalisera strategiska investeringar som framför allt stöttar offentliga förvaltningar i den gröna och digitala omställningen. EU-kommissionen påpekar att väl fungerande offentliga förvaltningar på nationell, regional och lokal nivå spelar en nyckelroll för att uppnå politiska prioriteringar och för att öka konkurrenskraften i hela EU. Många av de initiativ som presenterats i ComPact kommer att lanseras under 2024.

3. Digital omställning och innovation

Innovation skapar nytta för boende, besökare och näringsliv och bidrar till ett jämlikt och hållbart Göteborg. Högt på agendan i både Göteborg och Bryssel står digitalisering, artificiell intelligens, IKT, cybersäkerhet, men också digital kompetensfrågan i relation till stadens verksamheter. Samverkan med Lindholmen är av stor vikt i arbetet i Bryssel.

Under 2023 utsågs Göteborg till en mentorstad inom programmet Intelligent Cities Challenge (ICC). Inom ramen för ICC lyfter Göteborg sitt arbete med grön och

¹⁶ COM (2021)102

¹⁷ COM (2022)105

¹⁸ COM (2020) 698

digitalomställning i samarbete med det lokala näringslivet. GEO ska under året fortsätta assistera BRG att samordna arbetet.

Cybersäkerhet

I den snabba utvecklingen av digitalisering parallellt med ett svårare säkerhetsläge, är det viktigt att följa regelutvecklingen inom cybersäkerhet. GEO ska särskilt följa dessa frågor såsom NIS2-direktivet och vara ett stöd till Göteborgs Stads funktion för cyber- och informationssäkerhet att bevaka utvecklingen i EU, och i andra städer i EU.

Innovation och finansiering

GEO ska särskilt hjälpa till att profilera Lindholmen Science Park och Göteborgs Stad som stark motor inom innovation.

EU:s fonder och program är verktyg som bidrar till EU:s långsiktiga målsättningar och policymål. Göteborg kan ta del av de finansieringsmöjligheter som EU har att erbjuda och använda dessa strategiskt för att nå stadens målsättningar. EU inleder arbetet av framtagandet av den fleråriga budgetramen från 2028. Det är ett tillfälle för Göteborg att påverka den kommande EU-budgeten utifrån behov och erfarenhet. Genom att delta i översynen och förmedla Göteborgs synpunkter på dessa fondprogram, kan Göteborg påverka utformningen av framtida program.

Under 2024 ska GEO fortsätta bevaka EU:s tematiska sektorsprogram och de fonder som koordineras eller förvaltas centralt från Bryssel, av intresse inom hållbar stads- och samhällsutveckling, digitalisering och innovation. Detta inkluderar utlysningar inom: European Urban Initiative, LIFE, och Horisont Europaprogrammet. GEO bevakar specifika finansieringsmöjligheter till förvaltningar som uttryckt ett specifikt behov. Detta inkluderar bland annat finansiering till den cirkulära omställningen, kolin fångning, klimatanpassningsåtgärder med gröna lösningar, demokratisering/medborgardialog, och motverkandet av hemlöshet/våld i nära relationer.

Nya europeiska Bauhaus

Under hösten 2023 har GEO stöttat stadsbyggnadsförvaltningen med ansökningar om att ställa ut samt arrangera en workshop under 2024 upplaga av Bauhausfestivalen i Bryssel. GEO ska stötta planering och genomförande.

När Bauhauspriset 2025 öppnar för ansökningar ska GEO hjälpa Göteborg att delta. Troligtvis genomförs ingen Bauhausfestival år 2025 då festivalen hittills enbart arrangerats vartannat år. GEO ska fortsätta följa utlysningar relevanta för stadsbyggnadsområdet inom Bauhaus.

Missionerna inom Horisont Europa – innovationsutveckling

Göteborgs Stad har ansökt och blivit utvalda att delta i två av EU:s missioner: missionen för 100 klimatneutrala och smarta städer (100-städer missionen) och missionen för klimatanpassning. Det är miljö- och klimatnämnden som ansvarar för stadens deltagande i 100-städer missionen. SLK samordnar engagemanget i klimatanpassningsmissionen.

Under 2024 kommer Göteborgs Stad att skicka in en ansökan om att erhålla en Mission Label inom 100-städer missionen. Om ansökan godkänns innebär det att staden kan ta del av fler riktade finansieringsmöjligheter. Göteborg kommer också färdigställa ett klimatkontrakt, en handlingsplan och en klimatinvesteringsplan som en del i det här arbetet. GEO är en del i den arbetsgrupp som genomför arbetet. GEO fortsätter även att delta i det strategiska arbetet med missionen och stöttar miljöförvaltningens arbete där EU-kompetensen behövs till exempel för utlysningar, profileringsarbete och kunskapsutbyte. GEO har även en kommunikationsroll i projektet REALLOCATE, som är det första finansieringsprojekt som Göteborg beviljats inom ramen för 100-städer missionen.

Inom klimatanpassningsmissionen kan Göteborg erhålla olika typer av stöd för att klimatsäkra staden. Via missionen går det att söka både konsulttimmar och EU-finansiering. Under 2024 ska GEO hjälpa till att matcha de åtgärder som tas fram i klimatanpassningsplanen med det stöd som EU erbjuder.

Bilaga 1. Tabell över kommande och pågående initiativ 2024

Område	Initiativ	Kommentar
	Val till Europaparlamentet – demokratistärkande aktiviteter	Stödja Demokrati- och medborgarservice med information och kontakter.
	EU:s strategiska agenda 2024-2028	GEO följer, analyserar och initierar aktiviteter vid relevans.
	Översyn av den fleråriga budgetramen, ev. med ändringar	Stadsledningskontoret. Lagstiftning och andra åtgärder. Stötta skapandet av en Göteborgs position inför förhandlingarna i Bryssel.
Hållbar stadsutveckling		Energi, klimat, transport, miljö.
Energi	Strategi för fjärrvärme	Miljöförvaltning, Göteborg Energi

	Industriell koldioxidhantering – avskiljning, användning och lagring av koldioxid	Miljöförvaltningen, Göteborg Energi, Renova. Förslag förväntas första kvartalet 2024. Samråd EU09-2023
Pågående energi	Översyn av EU:s regler för den inre elmarknaden ¹⁹	Miljöförvaltning och Göteborg Energi; Förslag mars 2023.
	Handlingsplan för elnätet ²⁰	Göteborg Energi. November 2023.
	Vindenergipaketet ²¹	Miljöförvaltningen, Göteborg Energi. Förslag oktober 2023.
	Hållbart kolkretslopp - Certifiering av avlägsnande av koldioxid ²²	Miljöförvaltning, Gbg Energi, Renova; Förslag 30 november 2022. Samråd EU05-2022
	Fit for 55-paketet; kvarstår energiskattedirektivet ²³	Göteborg Energi, Förslag juli 2021. Kräver enhällighet.
Klimat	Klimatmål för 2040	Göteborg besvarade samråd EU05-2023. Förslag förväntas första kvartalet 2024.
Transport och infrastruktur	Halvtidsutvärdering av Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 (förordning 2021/1153)	CEF finansierar infrastruktur. Samråd kommer öppna under 2024 för en halvtidsutvärdering av CEF.
	Ett gemensamt europeiskt område för mobilitetsdata	Stadsmiljöförvaltningen och ev. stadsbyggnad. Ej

¹⁹ COM (2023) 148

²⁰ COM (2023) 757

²¹ COM (2023) 668

²² COM (2022) 672

²³ COM (2021) 563, samråd EU23-2020

		lagstiftning, fjärde kvartalet 2023. Samråd ej planerat.
Pågående transport	Multimodala resor i EU – nya specifikationer för informationstjänster	Stadsmiljö, stadsbyggnad och Parkeringsbolaget Samråd EU29-2021. Fjärde kvartalet 2023.
	Initiativ för grönare fordonsparker	Gbg Leasing, BRG; Lagstiftning och andra åtgärder, fjärde kvartalet 2023.
	Internationella gods- och persontransporter – ökning av järnvägens andel ²⁴	Hamnen, Stadsbyggnad/miljö, Lindholmen Science Park; Lagstiftning inkl. konsekvensbedömning, juli 2023. Samråd EU24-2019
	Översyn av direktivet om kombinerade transporter ²⁵	Ev. stadsmiljöförvaltningen, hamnen och stadsbyggnad. Lagstiftning inkl. konsekvensbedömning november 2023.
	TEN-T ²⁶	SLK, Hamnen och stadsmiljöförvaltningen: Förslag presenterat december 2021 (COM (2021) 812). Trepartsförhandlingar pågår. Samråd EU08-2021

²⁴ COM (2023) 443

²⁵ COM (2023) 702

²⁶ COM (2021) 812

	EU:s cykelstrategi ²⁷	Trepartsförhandlingar pågår. Stadsmiljöförvaltningen
Miljö	Vattnets motståndskraft (<i>eng.</i> Water resilience)	Stadsmiljöförvaltningen, Kretslopp och Vatten, miljöförvaltningen. Förslag förväntas under första kvartalet 2024.
	Principen om att Förorenaren betalar	Kretslopp och Vatten, Gryyab AB, miljöförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen. Förslag förväntas presenteras under första kvartalet 2024. Samråd EU08-2023.
pågående miljö		
	Översyn av ramdirektivet för avfall ²⁸	Kretslopp och Vatten. Förslaget presenterades 5 juli 2023. Behandlas nu i Europaparlamentet och Rådet. Samråd EU09-2022.
	Uppdatering av Ekodesigndirektivet och Initiativet för hållbara produkter ²⁹	Kretslopp och Vatten, Göteborgs Stads Leasing AB, Inköp- och Upphandling. Förslag 30 mars 2022. Triloger pågår och en preliminär överenskommelse

²⁷ COM (2023) 566

²⁸ COM (2023) 420

²⁹ COM (2022) 142

		förväntas nås med Rådet den 18 december. Samråd EU09-2021.
	EU:s nya naturåterställningsförordning ³⁰	Stadsmiljöförvaltningen, miljöförvaltningen. Förslag 22 juni 2022. Medlemsländerna godkände förslaget den 22 november. Förslaget förväntas godkännas formellt under första plenarsessionen 2024. Samråd EU01-2021 och EU02-2021.
	Luftkvalitet - översyn av EU-reglerna ³¹	Miljöförvaltningen, Stadsmiljöförvaltningen. Förslag 26 oktober 2022. Triloger pågår. Samråd EU23-2021
	Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ³² Vattenlagstiftning – reviderade listor över föroreningar i ytvatten och grundvatten ³³	Kretslopp och Vatten, Stadsmiljöförvaltningen, miljöförvaltningen. Förslaget presenterades den 26 oktober 2022. Triloger pågår. Samråd EU13-2021 och EU20-2021
Hållbar samhällsutvecklig		
Pågående		

³⁰ COM (2022) 304

³¹ COM (2022) 542

³² COM (2022) 541

³³ COM (2022) 540

	Europeiska socialfonden+ (ESF+) – halvtidsutvärdering	Stadsledningskontoret, social förvaltningarna Samråd kommer ej utlysas, men kortare feedbackperiod utlovas. Inget preliminärt datum utlyst. Utvärderingen publiceras fjärde kvartalet 2024
	Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden 2014-2020 – efterhandsutvärdering	Stadsledningskontoret, Social förvaltningarna Utvärdering publiceras tredje kvartalet 2025. Samråd EU01-2023
	Europeiska socialfonden och sysselsättningsinitiativet för unga 2014-2020 (utvärdering)	Stadsledningskontoret, Social förvaltningarna, Arbvux Utvärdering publiceras fjärde kvartalet 2024. Samråd EU11-2023
	Europeiskt funktionsnedsättningskort ³⁴	Förvaltningen för funktionsstöd Omröstning i Europaparlamentet planerat Q2 2024. Samråd EU04-2023 Göteborg har valt att inte bedriva påverkan.
	Rekommendation: Skydd av barn – integrerade system	Stadsledningskontoret, Socialförvaltningarna Icke-lagstiftande, förslag publiceras Q1 2024

³⁴ COM (2023) 512

	Förbättra det europeiska dataområdet för offentlig förvaltning (ComPact) ³⁵	Stadsledningskontoret. Icke-lagstiftande, men innehåller initiativ som riktar sig mot lokal förvaltningar
Innovation	Nya Europeiska Bauhaus (NEB)	Stadsbyggnadsförvaltningen och stadsmiljöförvaltningen. Ställa ut under festivalen, arrangera workshop, samt ansöka om pris.
	Intelligent Cities Challenge - mentorstad	Assistera BRG, Göteborg & Co, Miljöförvaltningen, Intraservice.
	100 klimatneutrala smarta städer	Miljöförvaltningen och alla stadens förvaltningar och bolag. GEO deltar i ansökan om "mission label".
	Utllysningar inom Horisont Europa, LIFE, EUI	Förvaltningar och bolag som ger GEO ett specifikt uppdrag att bevaka.
	Kommande Innovations- och forskningsprogram (FP10)	Under 2024 utvärderas Horisont Europa.
Digital omställning		
Pågående		
	Gemensamt hälsodataområde ³⁶	Stadsledningskontoret Lagförslag presenterat 3 maj 2022. Behandlats i EP och rådet under 2022-2024.

³⁵ COM (2023) 667

³⁶ COM (2022) 197, Remissvar stadsledningskontorets diarienummer 0670/22